

Titusqa

Rosul Pawlus Titusqa yazghan mektup •••
Salam

¹ Xudaning tallighanlirigha amanet bolghan étiqad we ixlasmenlikke élip baridighan heqiqetning bildürülüshi üçün, Eysa Mesihning rosuli qilip teyinlen'gen, Xudaning quli bolghan menki Pawlustin sanga salam — □ ² (bu étiqad we heqiqet menggülük hayatqa baghlan'ghan ümidni élip kélidu; bu menggülük hayatni mutleq yalghan éytmaydighan Xuda hemme dewr-zamanlardin ilgirila wede qilghanidi; ■ ³ lékin *hazir* wedisining waqti kélip Qutquzghuchimiz Xuda buning kalam-xewirini Öz emri bilen manga tapshurghan jakar arqiliq ashkarilidi) ■ ⁴ — ortaq étiqadimizda öz oghlum bolghan Titusqa salam!

□ **1:1** «Xudaning **tallighanlirigha amanet bolghan étiqad we ixlasmenlikke élip baridighan heqiqetning bildürülüshi üçün...**» — bu söz bolsa: (1) Xudaning Özi tallighan xelqige tapshurghan özgermes étiqadqa muwapiq, Xudaning uningda bolghan meqsiti üçün; (2) Xudaning tallighanlirini mushu étiqadqa érishtürüsh üçün; (3) Xudaning tallighanlirining étiqadini algha sürüsh üçün dégen üç menini öz ichige élishi mumkin. ■ **1:2** Chöl. 23:19; Rim. 16:25; Ef. 1:9; 3:9; Kol. 1:26; 2Tim. 2:13; 1Pét. 1:20. ■ **1:3** Ros. 20:24; 2Kor. 2:12; 7:14; 8:6,16; Gal. 1:1; 2:3.

Xuda'Atimiz we nijatkarimiz Mesih Eysadin sanga méhir-shepquet we xatirjemlik bolghay! □ ■

Titusning Krét arilidiki xizmiti

⁵ Séni Krét arilida qaldurushtiki seweb, orundilip bolmighan ishlarni bir terep qilishing üçün we her sheherde sanga tapilighinimdek jamaetke aqsaqallarni teyinlishing üçün idi. ■ ⁶ Aqsaqalliqqa teyinlinidighan kishi eyibsiz bolushi, bir ayalliq, perzentliri bolsa étiqad qilghuchi bolushi we ishlirida shallaqliq qilidighan yaki *ata-anisigha* boysunmaydighan eyibliri bolmighan bolushi kérek. □ ■

⁷ Chünki jamaetning yétekchisi Xudaning *ailisige* ghojidar bolush süpitide, eyibsiz bolushi kérek; bashbashtaq emes, térikkek emes, haraq-sharabqa bérilgen emes, zorawan emes, nepsaniyetchi

□ **1:4** «ortaq étiqadimizda öz oghlum bolghan Titusqa...» — bu ibare shübbisiz shuni körsitiduki, Titus xush xewerni eslide Pawlustin anglighan we shundaqla uninggha ishinip hayatqa érishkenidi. Shuning bilen (Pawlus bashqa yerlerde köp éytqinidek) rohiy jehettin Titusni xush xewer arqiliq «tughdi» we uninggha rohiy jehettin atidek boldi. ■ **1:4** Ef. 1:2; Kol. 1:2; 2Tim. 1:2; 1Pét. 1:2. ■ **1:5** 2Tim. 2:2. □ **1:6** «Aqsaqalliqqa teyinlinidighan kishi eyibsiz bolushi, bir ayalliq... bolushi kérek» — «bir ayalliq» yaki «bir ayalning éri», belkim «öz ayaligha sadıq» dégen menide. Bu toghruluq «Timotiygha (1)»diki «qoshumche söz»imizni körüng. «perzentliri bolsa étiqad qilghuchi bolushi ... kérek» — yaki, «perzentliri bolsa sadıq bolushi... kérek». ■ **1:6** 1Tim. 3:2.

emes, □ ■ 8 belki méhmandost, saxawetlik, yaxshiliqni söyidighan, salmaq, adil, ixlasmen we özini tutuwalghan bolushi lazim. □ ■ 9 U yene saghlam telim bilen righbet-teselli bérish üçün we qarshi chiqquchilargha reddiye bérish üçün, tapshurulghan telimdiki ishenchlik kalam-sözde ching turushi kérek. □

10 Chünki hazir bimene söz qilidighan, kishilerning könglini owlap ézitquluq qilidighan, öz béshimchiliq qilidighan köpligen kishiler bar, bolupmu xetniliklerdin chiqqanlar bar.

□ 1:7 «jamaetning yétekchisi **Xudaning ailisige ghojidar bolush süpitide, eyibsiz bolushi kérek; bashbashtaq emes...**» — «bashbashtaq» — grék tilida bu söz «shexsiyetchi, menmenchi» dégen menilernimu öz ichige alidu. «haraq-sharabqa **bérilgen emes, zorawan emes, nepsaniyetchi emes...**» — «nepsaniyetchi» grék tilida «özini bulghaydighan nepsaniyetchilikke bérilgen» dégen bir söz bilen ipadilinidu. Bu sözge qarighanda, pul we mal-dunyani qoghlishish insanni haram qilip bulghaydu. Bu téma toghrisida yene «Luqa» 16:9-11 we shu ayetlerdiki izahatlarni we «Luqa»diki «qoshumche söz»imizdiki 16-bab toghruluq «naheq dunyagha tewe bolghan mal-dunya» dégen mezmunnı körüng. ■ 1:7 Law. 10:9; Mat. 24:45; 1Kor. 4:1; Ef. 5:18; 1Tim. 3:3,15; 1Pét. 5:2.

□ 1:8 «belki méhmandost, **saxawetlik, yaxshiliqni söyidighan, salmaq, adil, ixlasmen we özini tutuwalghan bolushi lazim**» — grék tilida «saxawetlik, yaxshiliqni söyidighan» birla söz bilen ipadilinidu. ■ 1:8 1Tim. 3:2. □ 1:9 «u yene saghlam telim bilen righbet-teselli bérish üçün we qarshi chiqquchilargha **reddiye bérish üçün...**» — «saghlam telim» bolsa Pawlusning köp ishlitidighan ibarisi. Xudadin kelgen telim heqiqet, toghra elwette, u özini qobul qilghanlarda saq, saghlam rohiy hayatni hasil qilidu we quwwetleydu.

□ ■ 11 Ularning aghzini étish kérek; chünki ular haram dunyani dep ögítishke tégishlik bolmighan telimlerni ögítip, hetta pütün aililerni nabut qilmaқта. □ ■ 12 Shulardin biri, yeni *Krét arilidikilerning* özining bir peyghembiri: «Krétlar hemishe yalghan sözleydighanlar, wehshiy haywanlar we hurun toymaslardur» dégen. □

13-14 Bu guwahliq heqiqettur; shunga ularning étiqadta saghlam turushi üçün, shundaqla Yehudiy epanilerge we heqiqettin chetnigenler toquwalghan insaniy qaide-belgilimilerge qulaq salmasliqi üçün ularni qattiq eyiblep

□ **1:10** «... **kishilerning könglini owlap ézitquluq qilidighan, öz béshimchiliq qilidighan köpligen kishiler bar, bolupmu xetniliklerdin chiqqanlar bar**» — «xetniliklerdin chiqqanlar» Yehudiy-lar yaki eslide Yehudiylarning «sinagog»igha qobul qilinish üçün xetne qobul qilghanlarni körsitidu. Bezi alimlar «xetnilikler»ni xetnilikni qobul qilish kérek dep telim bergenlerni körsitidu, dep qaraydu. Lékin töwendiki 11-ayetke qarighanda ularning hertürlük ziyaliq telimliri bar idi. ■ **1:10** Ros. 15:1. □ **1:11** «**ular haram dunyani dep ögítishke tégishlik bolmighan telimlerni ögítip, hetta pütün aililerni nabut qilmaқта**» — «haram dunyani dep»: — telim (meyli toghra bolsun, natoghra bolsun) bérishitki meqset dunyagha érishish bolsa beribir haram ish bolidu, elwette. ■ **1:11** Mat. 23:14; 2Tim. 3:6. □ **1:12** «**shulardin biri, yeni Krét arilidikilerning özining bir peyghembiri: «Krétlar hemishe yalghan sözleydighanlar, wehshiy haywanlar we hurun toymaslardur» dégen**» — Krétliq shair Épiménidis, miladiyedin ilgiri altinchi esirde yazghan shéir. «hurun toymighurlar» grék tilida «löm-lüm ashqazanlar» bilen ipadilididu — démek, ularning ashqazinidin bashqa ezaliri yoq oxshaydu.

agahlandurghin. □ ■

¹⁵ Pak kishiler üçhün hemme nerse pak; lékin bulghan'ghan napaklar we étiqadsizlar üçhün héchqandaq nerse pak emestur. Chünki ularning oy-pikrlirimu, wijdanimu bulghinip ketken. ■ ¹⁶ Ular Xudani tonuymiz dep dawrang qilsimu, lékin emelliride Uningdin tanidu; chünki ular yirginchlikler, héchgep anglimaydighanlar, héchqandaq yaxshi ishlarni qilishqa yarimaydighanlardur.

2

Saghlam telimge layiq yashash

¹ Lékin sen bolsang saghlam telimge qandaq uyghun yashashni ögitishing kérek. ² Yashan'ghan erlerge, hoshyar, salmaq, temkin, étiqadta, méhir-muhebbette we sewr-taqette saghlam bolushni tapilighin. ³ Shuningdek, yashan'ghan ayallargha yürüş-turushta ixlas-muqeddeslikke layiq bolushni, chéqimchiliq qilmasliqni, haraq-sharabqa bérimeydighan bolushni, güzel ishlarni ögetküchiler bolushni tapilighin. ■ ⁴⁻⁵ Buning bilen ular yash ayallargha erlirige köyünüş, balilirigha

□ **1:13-14** «shundaqla **Yehudiy epsanilerge we heqiqettin chetnigenler toquwalghan insaniy qaide-belgilimilerge qulaq salmasliqi üçhün...**» — «Yehudiy epsaniler» toghruluq «Timotiyligha (1)»diki «qoshumche söz»imiz (1:4 we 4:7-ayetler üstide toxtalghinimiz)ni körüng. «...ularni **qattiq eyiblep agahlandurghin**» — «ularni» bolsa «Krétiki étiqadchilarni». ■ **1:13-14** Yesh. 29:13; Mat. 15:9; Kol. 2:22; 1Tim. 1:4; 4:7; 6:20. ■ **1:15** Mat. 15:11; 23:25; Ros. 10:15; Rim. 14:20,23. ■ **2:3** 1Tim. 2:9; 5:13; 1Pét. 3:3.

köyünüş, salmaq bolush, pak bolush, öy ishlirini puxta qilish, méhriban bolush we öz erlirige boysunushni ögiteleydu. Shundaq bolghanda Xudaning sözi qarilanmaydu. ■

⁶ Shuningdek yash erlernimu salmaq bolushqa jékiligin. ⁷ Özüngmu hemme ishta güzel emelliring bilen ulargha ülge bolghin; telim berginingde pak-diyaretlik, éghir-bésiqlik bolup, ■ ⁸ héchkim qusur tapalmaydighan, saghlam sözlerni yetküzgin; buning bilen, qarshi chiqquchilar biz toghruluq yaman gep qilidighan yerni tapalmay xijil bolidu. ■

⁹ Qullargha öz xojayinlirini hemme ishta qanaetlendürüp ulargha boysunushni ögetkin. Ular gep yandurmay, ■ ¹⁰ oghriliq qilmay, özlirining her jehette ishenchlik ikenlikini körsetsun. Ular buning bilen Qutquzghuchimiz Xudaning telimatigha her jehettin zinnet bolidu.

□

¹¹ Chünki Xudaning nijatni barliq insanlarga élip kélidighan méhir-shepqiti ayan boldi; ¹² u bizge ixlansizliq we bu dunyaning arzu-heweslirini ret qilip, hazirqi zamanda salmaq, heqqaniy, ixlasmen hayatni ötküzüshimiz bilen, ■ ¹³ ulugh Xuda, nijatkarimiz Eysa Mesihning shan-sherep bilen kélidighanliqigha bolghan mubarek ümidimizning emelge éshishini intizarliq bilen kütüshni ögitidu.

■ **2:4-5** Yar. 3:16; 1Kor. 14:34; Ef. 5:22; Kol. 3:18; 1Pét. 3:1.

■ **2:7** 1Tim. 4:12; 1Pét. 5:3. ■ **2:8** 1Pét. 2:12,15; 3:16.

■ **2:9** Ef. 6:5; Kol. 3:22; 1Tim. 6:1, 2; 1Pét. 2:18. □ **2:10**

«... özlirining her jehette ishenchlik ikenlikini körsetsun» — bashqa birxil terjimisi: «... ular étiqadning her jehette yaxshiliqini körsitip bersun». ■ **2:12** Ef. 1:4. Kol. 1:22; 2Tim. 1:9; 1Yuh. 2:16.

□ ■ 14 U bedel tölep bizni hemme itaetsizliklerdin azad qilish hemde bizni özi üçün pak qilip, Özige mensup bolghan, yaxshi emellerge qizghin intilidighan xelq qilishqa biz üçün qurban boldi. □ ■ 15 Barliq hoququngni ishlitip bu ishlarni jakarlap éytqin, nesihet bérip jékiligini we agahlandurghin. Héchkim séni kemsitmisun. ■

3

Étiqadchilar qilishqa tégishlik ishlar

¹ *Jamaettikilerge* shuni eslitip turghinki, ular hökümrانlارgha we hoquqdarlارgha boysunup, shularning sözini anglisun, herqandaq yaxshi emellerni qilishqa teyyar tursun, ■ ² héchkimning yaman gépini qilmisun, jédelxor bolmisun,

□ **2:13** «ulugh Xuda, nijatkarimiz Eysa Mesihning shan-sherep bilen kélidighanliqigha bolghan mubarek ümidimizning emelge éshishini intizarliq bilen kütüshni ögitidu» — toluq 12-13-ayetning bashqa birxil terjimisi: «...u bizge ixlassizliq we bu dunyaning arzu-heweslirini ret qilip, hazirqi zamanda salmaq, heqqaniy, ixlasmen hayatni ötküzüshni ögitidu; shuning bilen biz buning bilen mubarek ümidimizning emelge éshishini, yeni ulugh Xuda, nijatkarimiz Eysa Mesihning shan-sheripining ayan qilinishini telpünüp kütimiz». ■ **2:13** 1Kor. 1:7; Fil. 3:20.

□ **2:14** «U bedel tölep bizni hemme itaetsizliklerdin azad qilish hemde bizni Özi üçün pak qilip, özige mensup bolghan, yaxshi emellerge qizghin intilidighan xelq qilishqa biz üçün qurban boldi» — Tewrat, «Zeb.» 130:8, «Ez.» 37:23, «Qan.» 14:2ni körüng. ■ **2:14** Gal. 1:4; 2:20; Ef. 2:10; 5:2; Ibr. 9:14. ■ **2:15** 1Tim. 4:12. ■ **3:1** Rim. 13:1, 3-7; 1Pét. 2:13.

mulayim bolsun, hemme ademge her jehette möminlik körsetsun. □ ■

³ Chünki biz özimizmu eslide nadan bolup, itaetsiz, azdurulghan, herxil shehwet-heweslerning hem lezzetlerning quli bolghan, rezillik we hesetxorluq ichide yashighan, nepretlik bolghan hem bir-birimizdin nepretlinidighanlardin iduq. ■ ⁴ Biraq Qutquzghuchimiz Xudaning insanlarga bolghan méhribanliqi we méhir-muhebbiti ayan bolushi bilen, ⁵ (Özimizning qandaqtur heqqaniy emellirimiz bilen emes, belki Uning rehim-shepqiti bilen) yéngidin tughulushta yuyushliri we Muqeddes Rohta yéngilishi arqiliq U bizni qutquzdi; □ ■ ⁶ bu Rohni Xuda Nijatkarimiz Eysa Mesih arqiliq wujudimizgha mol quydi. ■ ⁷ Bu arqiliq, Xudaning méhir-shepqiti bilen heqqaniy qilinip, menggülük hayatqa érishish ümidini tutqan mirasxorlar bolduq.

⁸ Bu sözler ishenchliktur we bu heqiqetlerni

□ **3:2 «héchkimning yaman gépini qilmisun, jédelxor bolmisun, mulayim bolsun, hemme ademge her jehette möminlik körsetsun»** — Tewrat-Injilda «möminlik»ning néme menisi barliqi toghruluq «Kolossidikilerge»diki «qoshumche söz»imizni (3:12 üstide toxtalghinimizni) körüng. ■ **3:2** Fil. 4:5; 2Tim. 2:24,25. ■ **3:3** 1Kor. 6:11; Ef. 2:1; Kol. 3:7; 1Pét. 4:3. □ **3:5 «... Yéngidin tughulushta yuyushliri we Muqeddes Rohta yéngilishi arqiliq U bizni qutquzdi»** — «yéngidin tughulushta yuyushliri» grék tilida «yéngidin tughulushtiki «das süyi»». Tewrat dewridiki zamanlarda kahinlar ibadetxanida Xudagha yéqinlishish üçhün pütkül tenlirini chong das («déngiz») ichide yuyushi kérek idi. Bu yerde ten ezalirini yuyush emes, ademning pütkül rohining yuyunishi körsitilidu, elwette. ■ **3:5** Ros. 15:11; Rim. 3:20, 28; 4:2, 6; 9:11; 11:6; Gal. 2:16; Ef. 1:4; 2:4, 9; 2Tim. 1:9. ■ **3:6** Ez. 36:25.

alahide tekitlishingni telep qilimen. Shundaq qilghiningda, Xudagha étiqad qilghanlar özlirini yaxshi emellerni qilishqa bérilishke köngül bölidu. Bu ishlar insanlar üçün güzel we paydiliq.

⁹ Biraq exmiqane munaziriler, nesebnamilerdiki *quruq gepler*, jédel-majralar, Tewrat qanunigha munasiwetlik talash-tartishlardin özüngni néri tutqin; chünki bular paydisiz we bimeniliktur. ■

¹⁰ Arigha bölgünchilik qilghuchi ademni bolsa bir-ikki qétim agahlandurghandin kéyin uning bilen bolghan bardi-keldini üziwet; □ ■ ¹¹ chünki bunda qadamni heqiqettin chetnidi, gunah sadir qiliwatidu, shundaqla özini özi jazagha mehkum qilghan dep bilisen.

Axirqi söz

¹² Artémasni yaki Tikikusni sanga mangdurghanda, mumkin qeder tézrek Nikopolis shehirige méning yénimgha kelgin, chünki u yerde qishlimaqqchi boluwatimen. ■ ¹³ Adwokat Zénas bilen Apollosning sepirige köngül bölüp himmitingning bariche uzatqin; kemkütিলiri bolsa, ularning hajitidin chiqqin. ■

¹⁴ Bizning qowmimiz méwisiz qalmasliqi üçün

■ **3:9** 1Tim. 1:4; 4:7; 6:20; Tit. 1:14. □ **3:10** «Arigha bölgünchilik qilghuchi ademni bolsa bir-ikki qétim agahlandurghandin kéyin uning bilen bolghan bardi-keldini üziwet» — «arigha bölgünchilik qilghuchi adem» jamaetni (belkim ademni azduridighan telim bilen) bölmekchi bolidu. ■ **3:10** Mat. 18:17; Rim. 16:17; 2Tés. 3:6; 2Tim. 3:5; 2Yuh. 10. ■ **3:12** Ros. 20:4; Ef. 6:21; 2Tim. 4:12. ■ **3:13** Ros. 18:24; 1Kor. 1:12.

hajetmenlerge yadrem qilip, özlirini güzel emellerni qilishqa béghishlashni Ögensun.

¹⁵ Yénimdikilerning hemmisidin sanga salam.

Étiqadta bizni söyidighalargha salam éyt.

Méhir-shepqet hemminglarga yar bolghay!

Muqeddes Kalam (latin yéziq)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Latin script

Copyright © 2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 12 Sep 2021

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5